

Pro Energia Alapítvány konferencia

Budapest, 2012. április 12.

Vajdahunyad Vára

**A magyar energia- és környezetpolitika
összefüggései, új kihívásai**

**Energiahatékonysági politikák az EU és
az IEA országaiban**

Dr. Molnár László

ETE főtitkár

Az európai fosszilis energiakészletek, az energiatermelés és –fogyasztás %-os részaránya a Világban

EU-29	Olaj	Földgáz	Szén
Készletek	1,2	3,3	6,1
Termelés	6,2	10	6,2
Fogyasztás	18,8	17,5	10,6

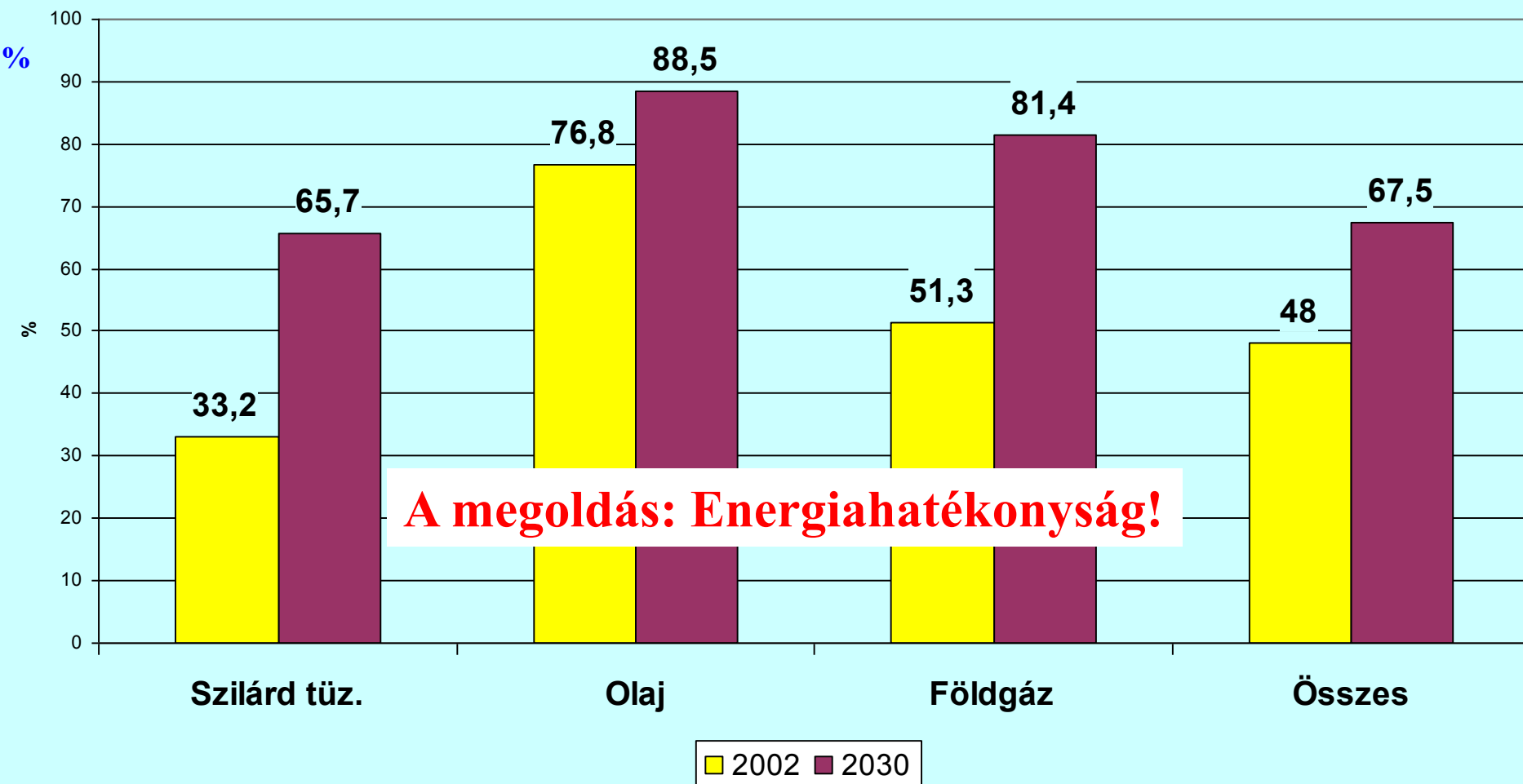
Az EU az egyébként szerény energiakészleteit nagy sebességgel kitermeli, közben a fogyasztása is nő. Ezért a jövőben növekvő mértékben importra szorul.

Az import-függetlenség megteremtése lehetetlen.

Az ellátásbiztonsági kihívás: Hogyan áll Európa? Az EU energiaimport függése, 2002 és 2030

Okok: lemondás a szénről, lignitről és részben az atomenergiáról

Következmény: Erős függés politikailag bizonytalan régióktól

Miért kiemelten fontos az energiahatékonyság az EU-ban?

- **Gazdasági előnyök**: hazai fosszilis készletek kímélése, importfüggőség csökkentése, a hazai energia-rendszer terhelésének csökkentése, a **gazdaság nemzetközi versenyképességének növelése**, import-export mérleg javítása, a lakossági energiafogyasztás anyagi terheinek csökkentése, a **foglalkoztatás** növelése a gyártó-, építő- és szerelő-iparban, stb.
- **Környezetvédelmi előnyök**: az emissziók csökkentése, a kiotói és az EU 3x20%-os célkitűzései teljesítésének megkönnyítése, **egészségesebb környezet biztosítása**.

A jövőt meghatározó EU célkitűzések

1. **3x20+10 (2007)**

20 %-kal csökkenti az ÜHG kibocsátását

20 %-ra növeli a megújulók részarányát (Magyarország 13% ill. 14,65%)

20 %-kal javítja az energiahatékonyságot (más cél: 9 év alatt 9% entak. a végső en.'ból)

10 %-os arányt kell elérniük a bioüzemanyagoknak

2. **3. Energiacsomag (2009)**

--Tulajdonosi szétválasztás (TSO, ITO, ISO), fogyasztóvédelem, intelligens mérők

--Egységes energia piac 2014-ig; Nem lehet egy ország sem sziget üzemben 2015-ig

3. **Európa 2020 Stratégia (2010)**

A Bizottság a következő kiemelt uniós célokat javasolja 2020-ra:

– A 20–64 évesek legalább 75 %-ának munkahellyel kell rendelkeznie.

– Az EU GDP-jének 3 %-át a K+F-re kell fordítani.

– Teljesíteni kell a „20/20/20” éghajlat-változási/energiaügyi célkitűzéseket.
(+10%)

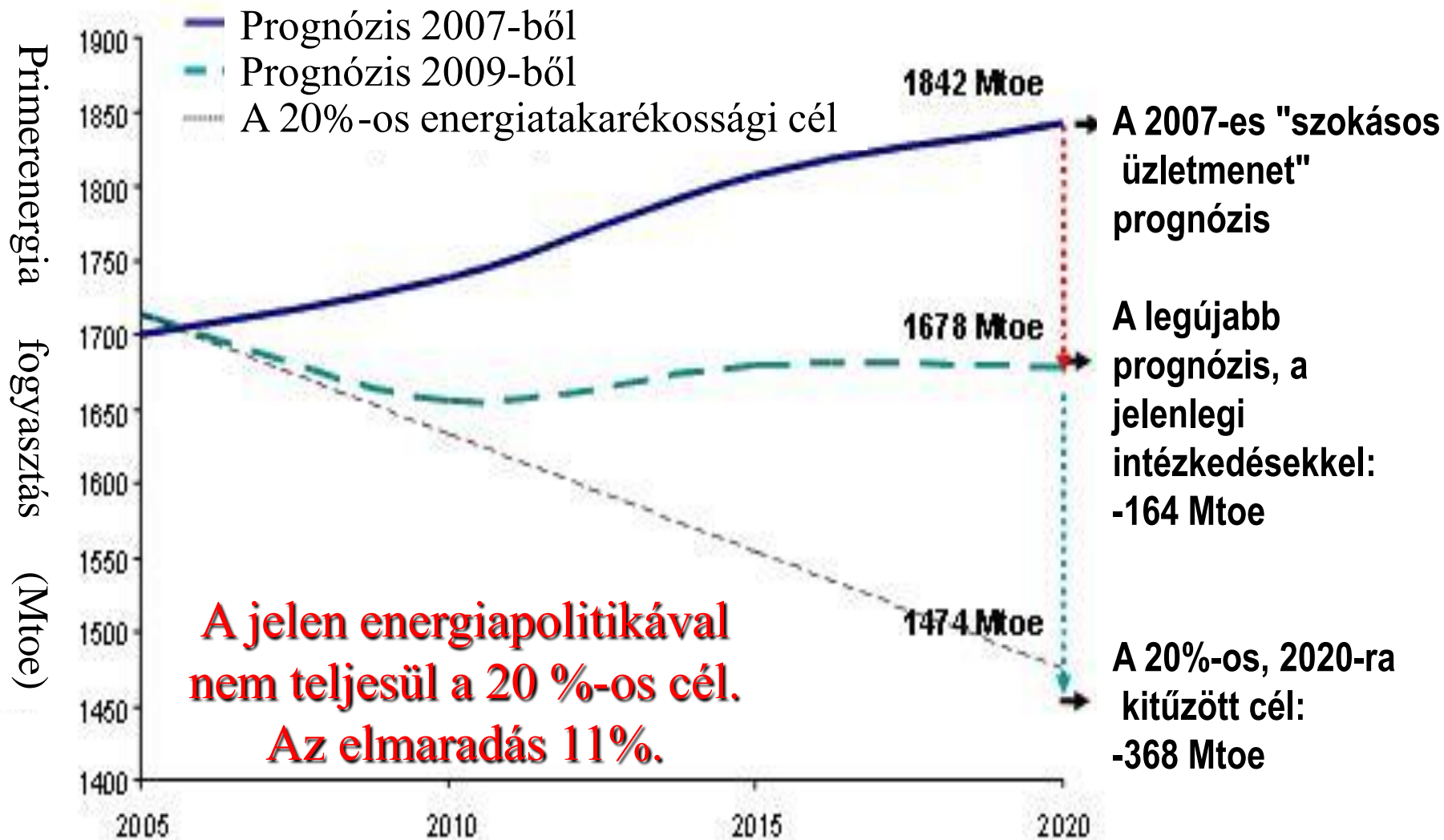
– Az iskolából kimaradók arányát 10 % alá kell csökkenteni, és el kell érni, hogy a fiatalok 40 %-a rendelkezzen felsőoktatási oklevéllel.

– 20 millióval csökkenteni kell a szegénység kockázatának kitett lakosok

Teljesül-e a 20%-os energiafogyasztás csökkenés?

Az EU primerenergia fogyasztásának előrejelzése 2020-ra

(a nem-energetikai felhasználás nélkül)

Az EU hogyan igyekszik ösztönözni a tagállamokat az energiahatékonyság növelésére?

Többféle módon, pl.

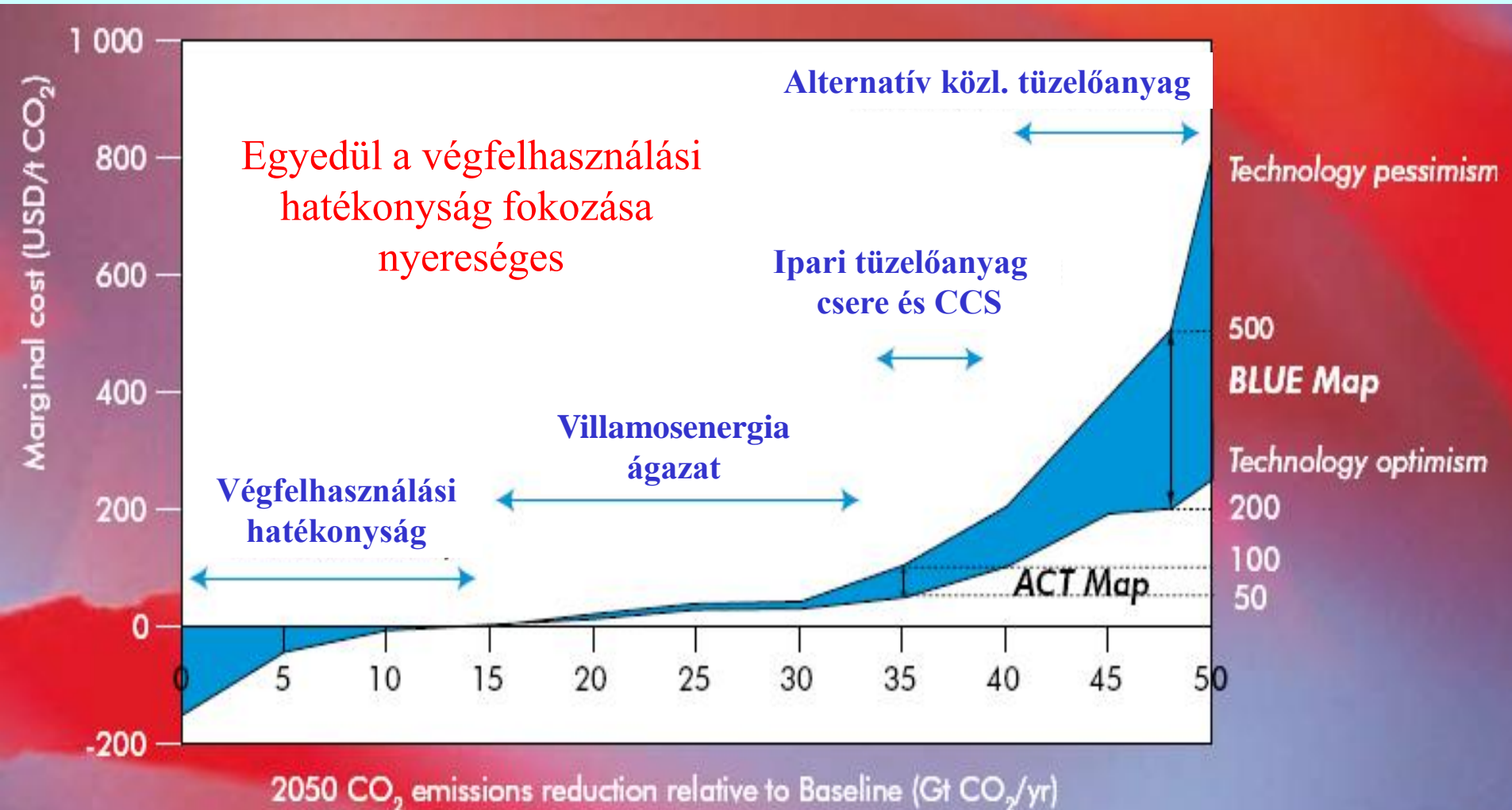
- **Kötelező célkitűzések** előírásával;
- **EU támogatások** adásával (pl. a strukturális és kohéziós alapok keretében a most folyó EU gazdasági ciklusban, 2007-2013 között, az **EU kb. 8000 milliárd Ft támogatást juttat Magyarországnak** (ehhez még a magyar állam is ad ún. önrészt), ennek jelentős része környezetvédelmi és energiahatékonysági célokra fordítódik;
- **Kötelező Irányelvek** (Direktívák) kidolgozásával. Az alábbi **4 direktíva különösen fontos** a hatékonyság növelése szempontjából: **Kogeneráció (CHP), Épület (épület tanúsítás), Energia Szolgáltatási és Hatékonysági** és az új **Energiashatékonysági direktíva**.

A hatékonyság gazdaságossága

A legfontosabb energiatechnológiai megoldások határkölségei USD/t CO₂-ban

Az el nem használt energia a legolcsóbb?

4 terület, ahol sok lehetőség nyílik

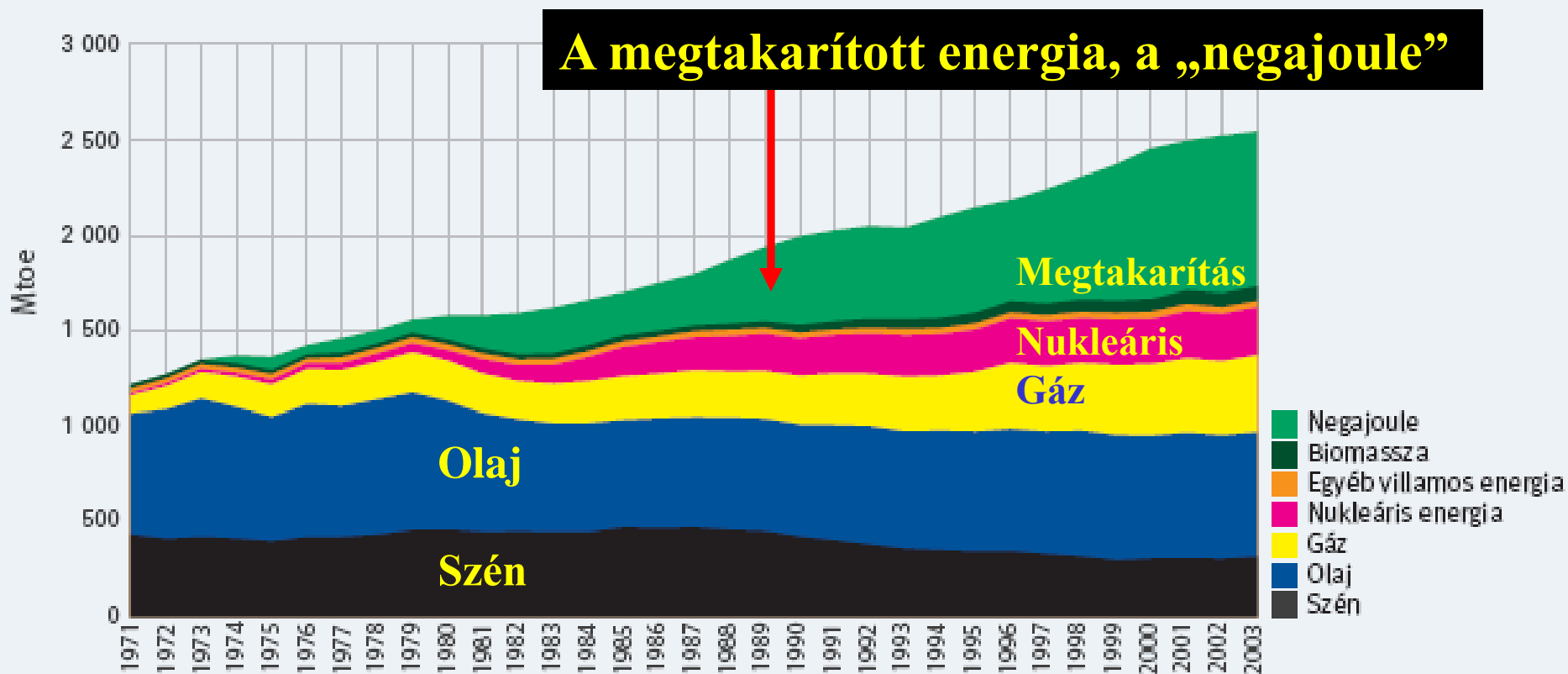
- 1. Az energia szektor:** ez a szektor a legnagyobb fogyasztó, számos elavult erőmű van Magyarországon, nemzetközi összevetésben magas ennek a szektornak az önfogyasztása, és nagyok az elosztási veszteségek.
- 2. Épületek:** a hazai középületek és lakóépületek összesen a végső energia felhasználás 40-45%-áért felelősek. Ez az a terület, ahol nemzetközi összehasonlításban legnagyobb a lemaradásunk. Itt az államnak kell meghatározó szerepet játszania a szabványok szigorításával, az épületenergetikai tanúsítvány bevezetésével, a támogatási alapok hatékony és olcsó működtetésével.
- 3. Villamosenergia fogyasztó készülékek:** A háztartásokban és a középületekben és a kereskedelemben a villamosenergia fogyasztása gyorsan nő, figyelmet kell fordítani a hatékony készülékek beszerzésére.
- 4. Közlekedés:** A közlekedési szektor ugyancsak a nagyfogyasztók közé tartozik. A szállítmányozás jelentős mértékben áttérrelődött vasútról közútra. Fiskális és információs eszközökkel a vásárlókat a hatékonyabb, kisebb gépkocsik irányába lehet terelni. Az államnak illetve az önkormányzatoknak elsősorban a közlekedés-szervezésben van lehetősége az energiafelhasználás csökkentésére.

Az elért eredmények

Energiahordozó szerkezet az EU-25-ben

A megtakarítás a legnagyobb a legnagyobb energiahordozó!

Az elsődleges energiaszükséglet és a „negajoule” alakulása
(25 tagú EU)

„Negajoule”: az 1971. évi energiaintenzitás alapján számított energiamegtakarítás.

Forrás: Enerdata (az Eurostat adatain alapuló számítások).

Az EU energiapolitikája, új elemek

Az EU 3. energiapiaci liberalizációs csomagja:

- A **teljes tulajdonosi szétválasztás** (az integrált energiataársaságból ki kell emelni az átviteli hálózat irányítását). MAVIR és MOL választás: ITO
- A **fogyasztók jogainak erősítése** (szolgáltató-váltás egyszerűsítés, adatmegismerés joga)
- **Intelligens mérők** (A Bizottság terve szerint 2020-ra a lakosság 80%-át kell intelligens mérőkkel ellátni. Az intelligens mérő segítségével a fogyasztó részletes információt kap fogyasztásáról, és mindez **elősegíti az energiahatékonyság fejlesztését**).

Az IEA 25 pontos energiahatékonysági javaslata

Az energiahatékonyság növelése a leggyorsabb és legolcsóbb módja az energiabiztonsági, a környezetvédelmi és gazdasági kihívások megoldásának. Ennek érdekében az IEA kidolgozott egy 25 pontos energiahatékonysági javaslatrendszer 7 kiemelt területre:

1. Szektorokon átnyúló 2. Közlekedés-Szállítás 3. Épületek 4. Ipar 5. Készülékek-Berendezések 6. Energia társaságok 7. Világítás

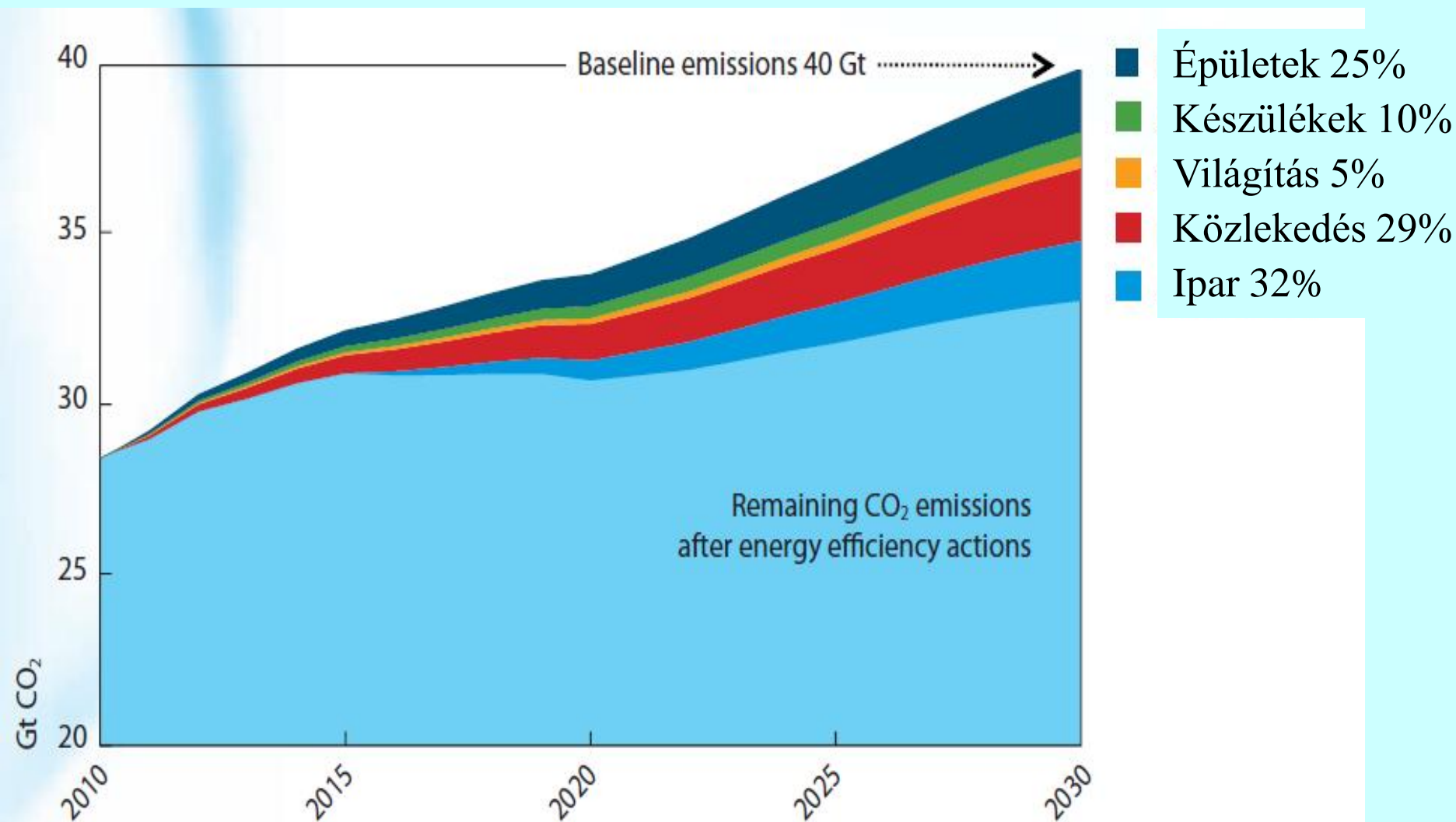
A 25 pontos ajánlás erős támogatást kap magas-szintű politikai és gazdasági köröktől.

A 25 pontos ajánlás tartalmazza azokat az energiapolitikai megoldásokat, melyek költség-hatékony módon, a piaci erők részvételével motiválják a hatékonyság növelését, felgyorsítják az új technológiák bevezetését és kikényszerítik a minimális energetikai teljesítményeket biztosító szabványok (MEPS) megalkotását az épületek, készülékek és a világítás területén.

Az ajánlás 2030-ig 82 EJ/év megtakarításhoz vezet, mely a mai globális fogyasztás 17 %-a.

Az IEA 25 pont hatásai

Szektoronkénti CO₂ megtakarítási potenciál az IEA 25 pontos energiahatékonysági javaslata alapján

Az IEA Energiahatékonysági Politikájának

25 pontból álló ajánlásai **3 prioritás** területen

(**megtakarítási potenciál**)

Ipar: 32%

21 Energia menedzsment
22 Magas hatékonyságú ipari berendezések és rendszerek
23 Energia hatékonysági szolgáltatások a KKV-k részére
24 Kiegészítő politikák az ipari energiahatékonyság támogatására

Transzport: 29%

16 Kötelező jármű üa. fogyasztási szabványok
17 Intézkedések az üzemanyag fogy. hatékonyság növelésére
18 Hatékony nem-motor elemek fejleszt.
19 Eco-driving
20 A közlekedési rendszer hatékonyabbá tétele

Épületek: 25%

6 Kötelező szabványok és MEPS
7 Nettó-zéró energia fogy. épületek
8 A meglévő épületek hat. növelése
9 Épület energia-címke és tanúsítvány
10 Az épület-elemek és rendszerek teljesítményének javítása

MEPS=Minimum Energy Performance Standard

Sikeres Energiahatékonysági Technikák

Az energiahatékonyság kulcsszerepet játszik és a megoldások máris rendelkezésre állnak

Az energiahatékonyság segítségével:

- Jelentős energia és CO2 megtakarítás érhető el olcsón vagy negatív költséggel;
- Növelhető az ellátás biztonsága;
- Növekvő üzleti biztonság és szociális jólét;

High performance buildings

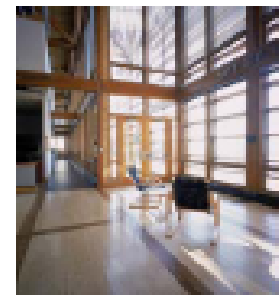
Least life-cycle cost appliances

Compact Fluorescent Lamps

LED traffic lights

Super windows & daylighting

Labelling and certification

Efficient information and communication technologies

Reducing standby power consumption

